

Nota archeologie

Bilzen,

Riemsterweg 7 – 7a

DEEL I: verslag van het proefsleuvenonderzoek

Projectcode: 2022E265

Historisch en Archeologisch Advies, Studies en Toegepast onderzoek

Verwijzing: VAN DE KONIJNENBURG, R., JANSSEN, J., 2022, Bilzen, Riemsterweg 7-7a, nota archeologie, Haast-rapport 2022-36, D/2022/12654/36

Rik van de Konijnenburg - Grauwe Torenwal 6/00/1 - B-3960 Bree (BE) - Mob. 0496 209 018
e-mail: rik.vandekonijnenburg@telenet.be

Projectcode:	2022E265
Naam erkende archeoloog:	Rik van de Konijnenburg
Erkenningsnummer:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00041
Locatiegegevens:	zie gegevens archeologienota: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/19144
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied:	zie gegevens archeologienota: URI: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/19144
Kadastergegevens:	zie gegevens archeologienota: URI: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/19144
Topografische kaart:	zie gegevens archeologienota: URI: https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/19144
Alle betrokken actoren:	Rik van de Konijnenburg (erkend archeoloog), Joan Janssen (archeoloog)
Betrokken personen buiten het project:	/
Contact:	Rik.vandekonijnenburg@telenet.be , 0496 209 018

© 2022 HAAST bvba, *Grauwe Torenwal 6/00/1, B-3960 Bree*

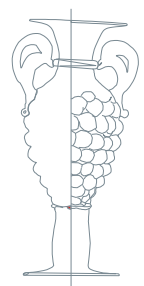
Foto's: HAAST – Rik vd Konijnenburg (tenzij anders vermeld)

Tekeningen: HAAST (tenzij anders vermeld)

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wettelijk depot: D/2022/12654/36

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

COVERFOTO: opnames van het terrein en de af te breken constructies d.d. 10/06/2022, bij aanvang van de afbraak.

0. INHOUDSTAFEL

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

- 1.1. WETTELIJK KADER
- 1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT
 - 1.2.1. Vraagstelling
 - 1.2.2. Randvoorwaarden
- 1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE
 - 1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie
 - 1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek
 - 1.3.3. Gebruikt materiaal
 - 1.3.4. Motivering eventueel afwijkende methodiek
 - 1.3.5. Inbreng specialisten
 - 1.3.6. Algemene wetenschappelijke advisering

2. ASSESSMENTRAPPORT

- 2.1. AARDKUNDIGE OPBOUW VAN HET PLANGEBIED
- 2.2. Resultaten van het proefsleuvenonderzoek
- 2.3. BEANTWOORDING VAN DE ONDERZOEKSVRAGEN PROEFSLEUVENONDERZOEK
- 2.4. CONFRONTATIE MET HET BUREAUONDERZOEK
- 2.5. BESLUIT EN SAMENVATTING

3. BIBLIOGRAFIE

- 3.1. LITERATUUR
- 3.2. INTERNETBRONNEN

4. LIJST VAN DE AFBEELDINGEN

5. SPORENLIJST

6. VONDSTENLIJST

7. BIJLAGEN

8. FOTOLIJST

1. Beschrijvend gedeelte

1.1. Wettelijk kader

Deze nota is het verslag van het proefsleuvenonderzoek, uitgevoerd op 06/07/2022 te Bilzen, Riemsterweg 7 – 7a. Het terrein is kadastraal geregistreerd als Bilzen, Bilzen, afd. 1 sectie 1 percelen g4/3, t4/3 en 2n (partim). De oppervlakte van het projectgebied bedraagt **3145,72 m²**.

Het onderzoek is niet uitgevoerd conform de bepalingen opgenomen in het programma van maatregelen toegevoegd aan de archeologienota (cfrt ook punt 1.3.1). In de archeologienota ID19144¹ werden 4 proefsleuven voorgesteld met een onderlinge afstand van 15 m terwijl we in de uitvoering geopteerd hebben om 5 proefsleuven aan te leggen waarvan 3 noordwest - zuidoost georiënteerd en 2 noordoost – zuidwest georiënteerd.

1.2. Onderzoeksoopdracht

1.2.1. Vraagstelling

De volgende onderzoeksvragen moeten met dit onderzoek minimaal beantwoord worden:

De volgende onderzoeksvragen moeten met dit onderzoek minimaal beantwoord worden:

- *Zijn er sporen of structuren aanwezig?*
- *Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?*
- *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
- *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
- *Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*
- *Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?*
- *Wat de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?*
- *Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?*
- *Komt het projectgebied in aanmerking voor een eventuele archeologische opgraving voorafgaand aan de werken? Wat is de verwachte sporendensiteit?*
- *Welke onderzoeksvragen en aandachtspunten kunnen geformuleerd worden na uitvoering van een prospectie met ingreep in de bodem in functie van een eventueel vervolgonderzoek?*

1.2.2. Randvoorwaarden

Randvoorwaarden zoals opgenomen in het programma van maatregelen toegevoegd aan archeologienota 19144:

¹ (URI: <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/19144>)

RANDVOORWAARDEN: De archeologienota werd opgesteld in het kader van een aanvraag sloop- en bouwvergunning (omgevingsvergunning stedenbouw). Alle constructies mogen afgebroken worden tot op maaiveldniveau. Vloeren mogen opgebroken worden echter zonder verwijdering van de funderingslagen / vleilagen. Keldervloeren mogen uitgebroken worden echter dient er zorg voor gedragen te worden dat daarbij de onderliggende bodem niet geroerd wordt. Bomen en struiken mogen gekapt, de wortelstronken mogen niet verwijderd worden omdat dit schade kan toebrengen aan eventueel aanwezige archeologische waarden. Het terrein dient vrij toegankelijk te zijn en vrij van obstakels andere dan struiken, bomen en gebouwen.

Het terrein was vrij toegankelijk en deels begroeid met grassen. De bestaande constructies waren volledig afgebroken: alle funderingen en muren waren opgeruimd. Enkel enkele leidingen werden nog aangetroffen (elektriciteit en water), een afvoerbuis en ter hoogte van het afgebroken huisnr 7a stak aan de straatzijde nog een mazouttank in de grond. De kelders waren volledig uitgebroken waardoor een vrij grote oppervlakte van het terrein niet meer onderzocht kon worden. Er zijn echter ook geen aanwijzingen aangetroffen dat net daar nog archeologische sporen aangetroffen konden worden.

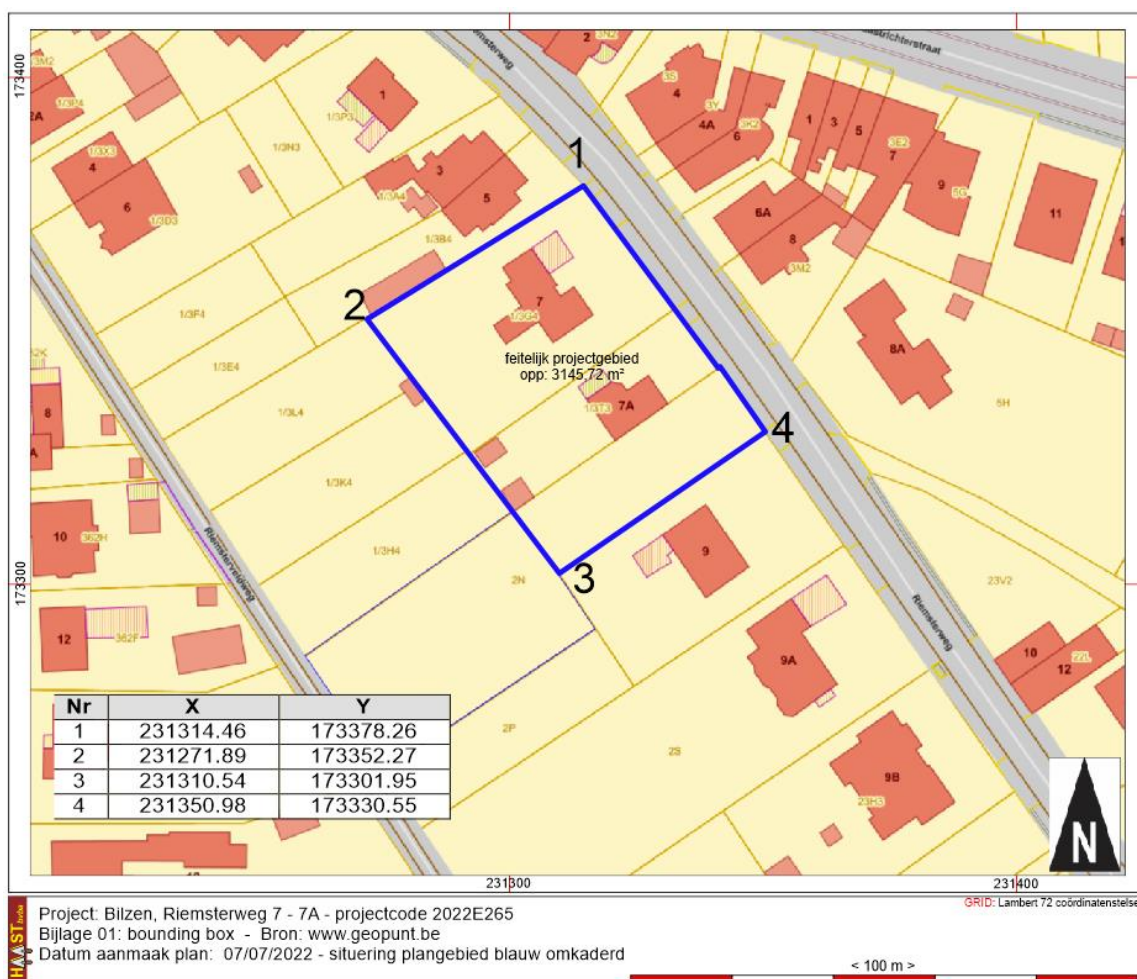

Fig. 1: Bounding Box

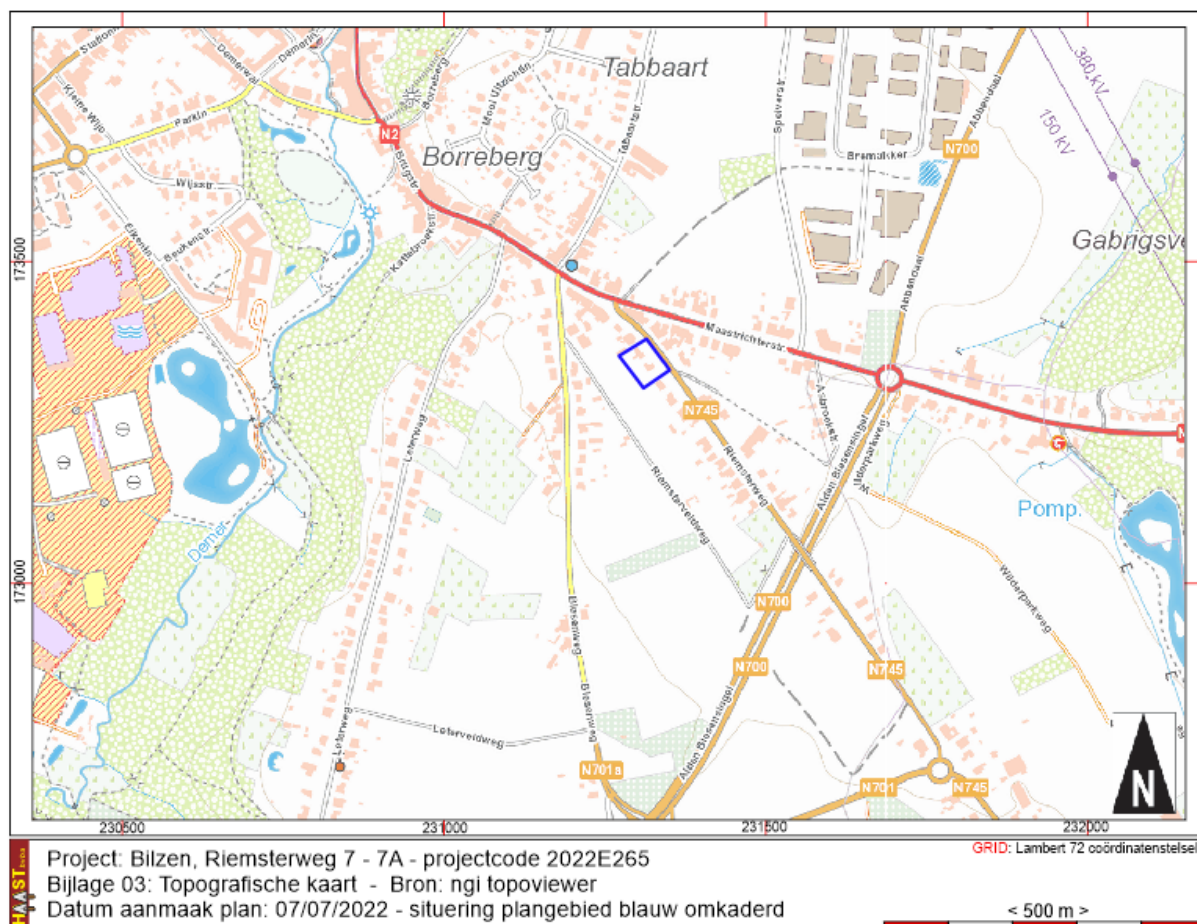

Fig. 2: Situering van het projectgebied op de topografische kaart 1/10.000 (bron: ngi.be)

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

De site werd op 06/07/2022 onderworpen aan een archeologisch proefsleuvenonderzoek. In het programma van maatregelen toegevoegd aan archeologienota 19144 werd voorgesteld 4 proefsleuven aan te leggen op een onderlinge afstand van 15 m. Hiervan werd afgeweken door 5 proefsleuven aan te leggen aangepast aan de beschikbare, niet verstoorte oppervlakte op het terrein. Door de afbraak van de woningen (huisnummers 7 en 7a) waren met name de oppervlaktes van de kelders diep uitgegraven. De vergraven zones hebben een oppervlakte van respectievelijk 381 m² wat betreft huisnummer 7 en 218,4 m² wat betreft huisnummer 7a. Omwille van die uitgegraven zones werd de aanleg van de proefsleuven aangepast. Er werden drie sleuven noordwest – zuidoost georiënteerd, de proefsleuven 1, 3 en 4, en twee sleuven werden noordoost – zuidwest georiënteerd, de proefsleuven 2 en 5.

Fig. 3: De kelderput van huisnummer 7

Fig. 4: de kelderput van huisnummer 7a

Fig. 5: de ondergrondse mazouttank aan huisnummer 7a

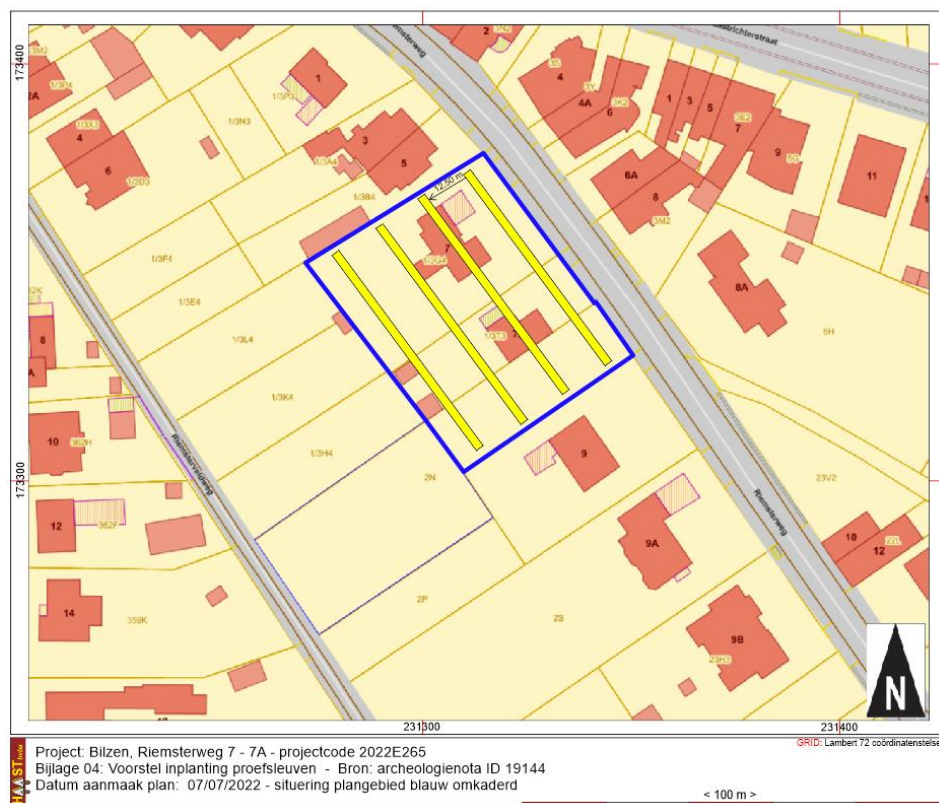

Fig. 6: Voorstel van sleuvenplan zoals opgenomen in archeologienota 19144

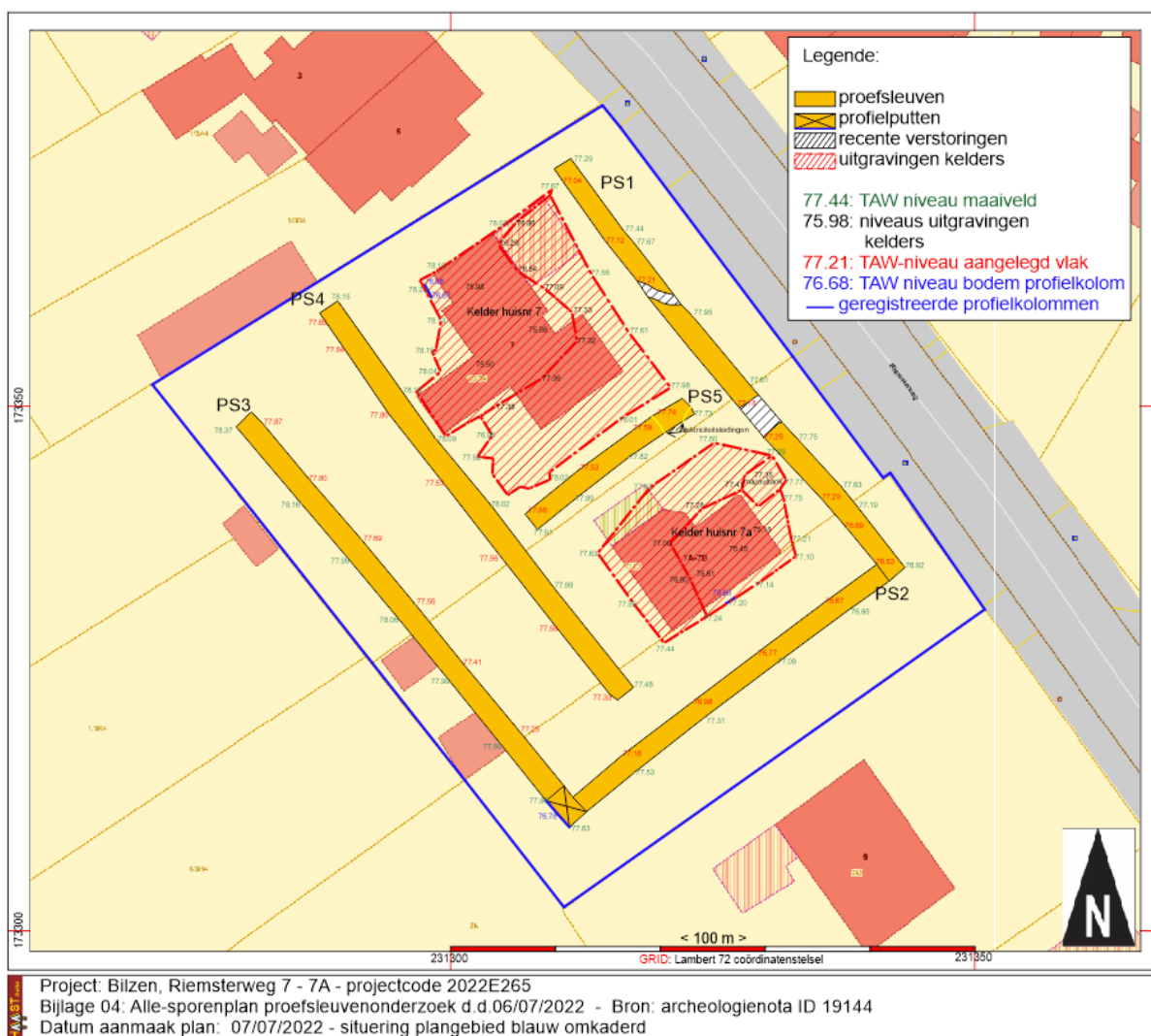

Fig. 7: Alle-sporenplan (opmetingsplan) van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek, projectcode 2022D361.

De aangelegde oppervlaktes:

2022E265	aangelegde opp
proefsleuf	opp m2
1	105,6
2	70,5
3	105,6
4	101
5	36
totaal aangelegd	418,7
opp projectgebied	3145,72
opp kelder 7	381
opp kelder 7a	218,4
opp beschikbaar	2546,32
opp aangelegd tov totaal	13,31
opp aangelegd tov beschikbaar	16,44

Ten opzichte van het totale projectgebied werd 13,31% van het terrein doormiddel van proefsleuven onderzocht, ten opzichte van het niet vergraven terreinoppervlak, 2546,32 m², werd 16,44% van het terrein onderzocht, hetgeen ruim voldoet aan de minimumoppervlakte van 12,50 % zoals opgelegd in de Code van Goede Praktijk v.4.0

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd door 1 erkend archeoloog en 1 archeoloog.

1.3.3. Gebruikt materiaal

De profielputten en proefsleuven werden gegraven met een 21-ton kraan met een gawe graafbak van 1,80 m breed.

De locatie van de proefsleuven, samen met de niveaus van het aangelegde vlak werden ingemeten met een ALTUS APS-NR2 gps-toestel met een afwijking horizontaal van 0,5 tot 1 cm en verticaal van 0,8 tot 1,2 cm.

1.3.4. Motivering eventueel afwijkende methodiek: Cfpt punt 1.1. en 1.3.1.

1.3.5. Inbreng specialisten: niet van toepassing

1.3.6. Algemene (wetenschappelijke) advisering:

Bezoek / begeleiding: van bij de aanvang tot en met de aanleg van proefsleuf 4 werd het proefsleuvenonderzoek op het terrein gevolgd door mevr. Gabriella Kaszas, Archeoloog IOED Oost-Haspengouw & Voeren, en dhr. Joris Vanhove, Afdeling Ruimte | Dienst Ruimtelijke Ordening – Dienst Inname Openbaar Domein, Administratief medewerker – Toezichter Ruimtelijke Ordening (handhavingsambtenaar).

2. ASSESSMENTRAPPORT

Voor het assessment van het projectgebied wordt verwezen naar archeologienota ID19144 .

Aangezien er geen stalen zijn ingezameld tijdens het proefsleuvenonderzoek, is hiervan ook geen assessment opgenomen in dit verslag.

2.1. Aardkundige opbouw van het plangebied

Het terrein is op de bodemkaart van België gekarteerd als Aba0²: droge leembodem met textuur B horizont, fase met dunne, geërodeerde A-horizont (minder dan 40 cm diep). De serie Aba, ontwikkeld in het Pleistocene loessdek, vertoont onder de A horizont een aan klei en sesquioxiden aangerijkte textuur B horizont. De bouwvoor is een donkerbruin, homogeen humushoudend leem. De gevlektheid van de textuur B horizont neemt geleidelijk af in de diepte waaruit besloten kan worden dat het geen gevolg is van een tijdelijk opgehouden watertafel. Het is niet uitgesloten dat, onder invloed van

² BAEYENS, L., 1968, Bodemkaart van België, verklarende tekst bij het kaartblad Bilzen 93W, Uitgegeven onder de auspiciën van het Instituut van aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw (I.W.O.N.L).

gedurige bewerking en voortdurende homogeneïsatie door woeldieren (wormen, mollen, muizen), ten slotte de vlekken stilaan verdwijnen / verdwenen zijn.

Profiel. Grijsbruine podzolachtige bodem met bruinachtige, aan klei en sesquioxiden aangerijkte Bt horizont. Naar gelang van de dikte van de A horizont worden twee fasen onderscheiden. Bij Aba0 is de A horizont dikker dan 40 cm. De Ap horizont is donkerbruin (10 YR 4/3), homogeen, humushoudend leem met kruimelstructuur; bij Aba0 rust de Ap op een geelbruine (10 YR 5/4) A2 horizont. De horizont is een bruin (10-7.5 YR 5/4) zwaar leem (gemiddeld 18,5 % klei) met meestal goed ontwikkelde polyedrische structuur. De structuurvlakken en de wanden van de regenwormgangen zijn bezet met duidelijke, donkerbruine (10 YR 4/4) humus- of/en-kleihuidjes (coatings). De B2t is het dikst en het sterkst ontwikkeld op de relatief vlakke terreindelen. Naar onder toe neemt het kleigehalte sterk af en verdwijnt de structuur geleidelijk, terwijl de kleur van het leem in de B3 horizont geelbruin (10 YR 5/6) wordt. In vele gevallen bevat de B3 bruingele C bandjes.

De bodemopbouw

Algemeen werd over het volledige terrein een A/B/C profiel aangetroffen. De A-horizont, Ap, is gemiddeld 22 tot 30 cm dik, en bevat relatief veel resten van bouwpuin zoals kleine fragmentjes baksteen en cementresten. Ook duidelijk aanwezig zijn nog tal van wortelresten van de gerooide tuinaanleg. De scheiding met de onderliggende B-horizont is over het volledige terrein vrij strak rechtlijnig. De Ap-horizont is zwak humeus en grijsbruin van kleur. De onderliggende Bt is egaal bruin tot geelbruin van kleur, soms dooraderd door wortelgangen, met zeer sporadisch een grindsteen als bijmenging. Sporadisch werd een wormengang aangetroffen of restanten van wortelwerking. Vooral in proefsleuf 3, gesitueerd aan de noordwestzijde van het terrein, in de tuinen, werden nog relatief veel wortelresten aangetroffen.

De C-horizont of B2t/B3 zoals beschreven in de verklarende tekst bij de bodemkaart van België, vertoont effectief horizontale geelbruine banden van zwak lemige gronden in tegenstelling tot de bruingele lemige afzettingen.

Uit de metingen blijkt het maaiveld een soort lage heuvel te zijn met parallel aan de straat en ter hoogte van proefsleuf 2 de laagst gelegen delen. De overgang van de zone waar proefsleuf twee werd aangelegd naar de rest van het terrein vormt een vrij steil talud met aan de straatzijde een niveau verschil van +77.19 m TAW naar +77.63 m TAW, een stijging 44 cm over een lengte van 2.30 meter. Het hoogste punt bevindt zich in de meest westelijke hoek van het terrein en is gesitueerd op +78.37 m TAW, het laagste punt is gelegen in de zuidoostelijke hoek en is gesitueerd op +76.92 m TAW

Referentieprofiel: Profielkolom 1 (noordnoordwestelijk kelderwand huisnummer 7, parallel aan proefsleuven 1 en 4)

Locatie: Bilzen, Riemsterweg 7a

N (Y) 173361.328 m - E(X) 231297.955 m LB72

Hoogte: 78.20 m +TAW Vlakhoogte: 76.67 m +TAW, kolomhoogte: 153 cm

Horizont	Diepte (cm)	Beschrijving
Strooisellaag weggegraven	0-26	Ter hoogte van het geregistreerde rofiel weggegraven strooisellaag. De hoogte werd ingemeten door een houten plank op het direct aansluitend maaiveld horizontaal te leggen. Zeer wortelrijke zwak humeuze grijze bodemlaag
Ap	26-48	gemiddeld 22 tot 35 cm dik, en bevat relatief veel resten van bouwpuin zoals kleine fragmentjes baksteen en cementresten. Ook duidelijk aanwezig zijn nog tal van wortelresten van de gerooide tuinaanleg. De scheiding met de onderliggende B-horizont is over het volledige terrein zeer strak rechtlijnig. De Ap-horizont is zwak humeus en grijs van kleur.
Bt	48 - 88	is egaal bruin tot geelbruin van kleur, soms dooraderd door wortelgangen, met zeer sporadisch een grindsteen als bijmenging. Sporadisch werd een wormengang aangetroffen of restanten van wortelwerking. Vooral in proefsleuf 3, gesitueerd aan de noordwestzijde van het terrein, in de tuinen, werden nog relatief veel wortelresten aangetroffen.
C (B3)	88 – (153)	horizontale geelbruine banden van zwak lemige gronden in tegenstelling tot de bruingele lemige afzettingen.

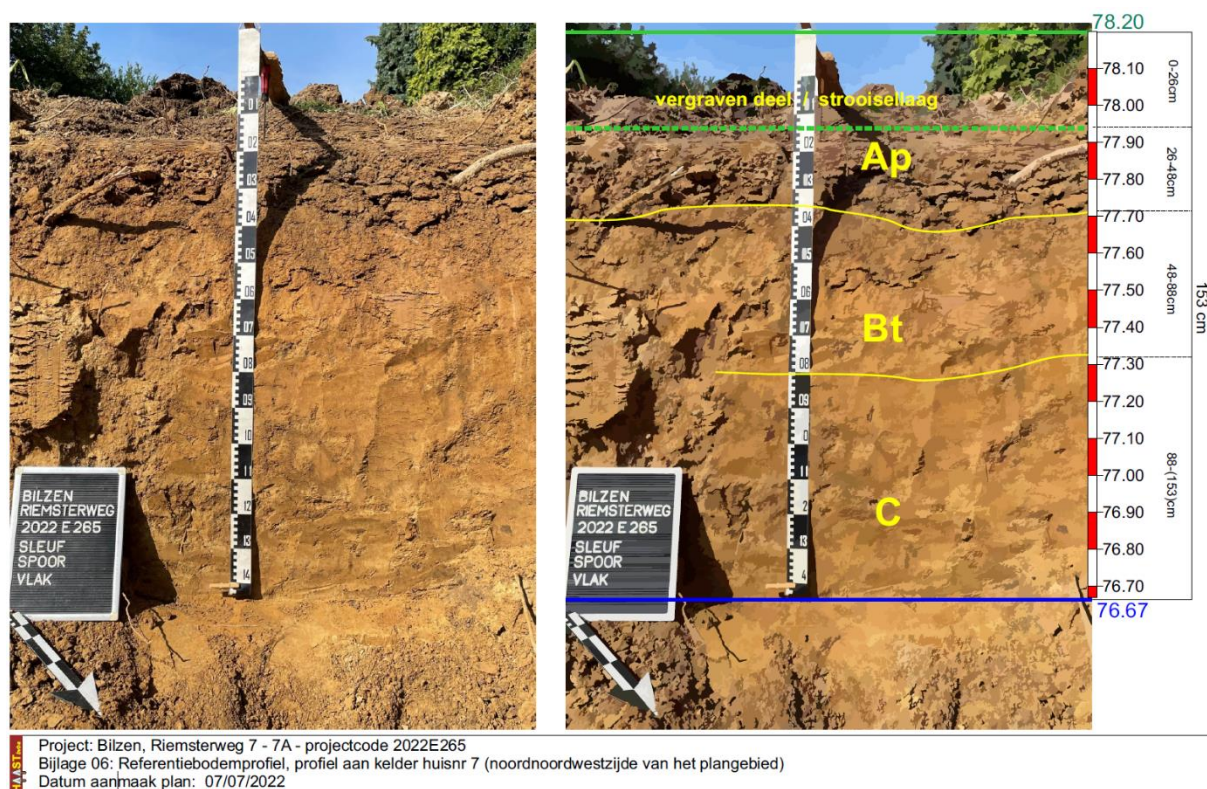

Fig. 8: Profielkolom 1, noordnoordwestelijk kelderwand huisnummer 7

Ter vergelijking de profielkolommen van proefsleuf 2 en profielkolom 1 (centraal aan de noordzijde van het projectgebied, kelder van huisnr 7)

Fig. 9: Profielkolom 2 (zuidwestelijke hoek proefsleuf 2, kruising met proefsleuf 3)

Fig. 10: Profielkolom 1 (centraal aan de noordzijde van het projectgebied, kelder van huisnr 7)

2.2. Resultaten van het proefsleuvenonderzoek

Er werden 5 proefsleuven aangelegd, georiënteerd op basis van de beschikbaarheid aan ongeschonden terreindelen.

Enkel in proefsleuf 1 werden aan de straatzijde sporen aangetroffen. Het blijken zeer recente verstoringen te zijn enerzijds de funderingslaag van de inrit naar huisnummer 7a, anderzijds een restant van de opvulling van een leidingensleuf naar huisnummer 7.

Fig. 11: De funderingslaag van de inrit naar huisnummer 7a, proefsleuf 1

Metaaldetectie: de metaaldetectie leverde geen enkel resultaat op; niet in de aangelegde vlakken, niet in de storthopen en niet op het maaiveld.

Aangezien er geen enkel spoor of vondst met enige archeologische betekenis werd aangetroffen, beperken we het overzicht van het proefsleuvenonderzoek tot een fotografische weergave van de aangelegde proefsleuven.

Fig. 12: proefsleuf 1

Fig. 13: Proefsleuf 2

Fig. 14: Proefsleuf 3

Fig. 15: Proefsleuf 4

Fig. 16: Proefsleuf 5

2.3. Beantwoording van de onderzoeksvragen met betrekking tot het proefsleuvenonderzoek

De volgende onderzoeksvragen moeten met dit onderzoek (het proefputten- en proefsleuvenonderzoek) minimaal beantwoord worden:

- *Zijn er sporen of structuren aanwezig?*
- *Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?*
- *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
- *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
- *Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*
- *Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?*
- *Wat de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?*
- *Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?*
- *Komt het projectgebied in aanmerking voor een eventuele archeologische opgraving voorafgaand aan de werken? Wat is de verwachte sporendensiteit?*
- *Welke onderzoeksvragen en aandachtspunten kunnen geformuleerd worden na uitvoering van een prospectie met ingreep in de bodem in functie van een eventueel vervolgonderzoek?*

Er werd geen enkel spoor met enige archeologische betekenis aangetroffen, zelfs geen enkel artefact of fragment van een artefact/recipient. Bij gebrek aan archeologisch betekenisvolle sporen en vondsten kan op geen enkele vraag een antwoord geformuleerd worden. Het terrein komt dus zeker niet in aanmerking voor verder onderzoek en kan, mede gelet op de diepe uitgravingen van de kelders beschouwd worden als Gebied Geen Archeologie, een GGA-zone.

2.4. Confrontatie met het bureauonderzoek

Besluit uit het verslag van het bureauonderzoek (archeologienota ID 19144):

De bestaande bronnen, historische kaarten, geomorfologische, bodemkundige en landschappelijke situering en archeologische bronnen, bevatten weinig of geen aanwijzingen betreffende het archeologisch potentieel van het projectgebied zelf: de archeologische verwachting mag eerder laag ingeschat worden. Uit de historische kaarten is af te leiden dat het projectgebied in de 18de eeuw, en waarschijnlijk al enkele eeuwen eerder, deel uitmaakte van het landbouwareaal ten zuidwesten van de stad Bilzen. Maar de behoorlijk grote afstand, bijna 600 m, tot natuurlijke waterlopen, de Demer ten westen en de Spikkelbeek ten oosten van het projectgebied, is een argument om de verwachting naar sporen van nederzettingen uit de pre- en protohistorie eerder laag in te schatten. Het terrein is (licht) erosiegevoelig en vanaf eind van de jaren 1970 worden de percelen, met uitzondering van perceel 2n, bebouwd met aanleg van tuinpaden en siertuinen. Dit maakt dat het terrein waarschijnlijk

licht tot matig verstoord zal zijn mede gelet op de bodemkundige situering; een Aba0 bodemserie, een bodem met een relatief dunne Ap-horizont (40 cm).

De vondstmeldingen in de centraal archeologische inventaris wijzen ook niet direct op grote verwachtingen wat betreft het projectgebied zelf. Het zijn hoofdzakelijk vondsten gedaan bij metaaldetecties en de vondstaantallen wijzen niet direct op aanwijzingen voor nederzettingen in de buurt. Het lijken eerder “verloren voorwerpen”. Meest nabijgelegen gekende vondstlocatie is waarneming 150467 waar Losse metaalvondsten werden gevonden: 1 bronzen handvat, 1 bronzen ring, 1 bronzen kruk, 1 koperen tentring, een losse aardewerkvondst namelijk 1 stukje kleipijp en losse muntvondsten, 2 cent België Leopold I, 1 oord Jozef II 1789 en 1 liard Luik Joseph Clemens van Beieren. Geen vondsten waaraan direct nederzettingssporen of andere hoge archeologische verwachtingen aan gekoppeld kunnen worden.

Iets verder af, op ca 300 m ten noordoosten van het terrein bevindt zich waarneming 213006. Op die plaats werden sporen uit de metaaltijden, of tenminste uit de Romeinse tijd aangetroffen. Nog meer noordelijk, op locatie 164878 werden nederzettingssporen aangetroffen uit de metaaltijden. De sporen aangetroffen op locatie 213006 zouden dus eerder geassocieerd kunnen worden met locatie 164878 dan dat ze indicatief kunnen zijn voor archeologische sporen in het projectgebied.

Het archeologisch potentieel kan ons inzien derhalve als matig tot laag ingeschat worden, maar kan niet geheel uitgesloten worden. Gelet op het terreingebruik en de topografische situering van het projectgebied is de hoogste verwachting of archeologisch potentieel binnen het projectgebied de mogelijke aanwezigheid van sporen uit de metaaltijden, eventueel Romeinse periode en/of middeleeuwen. Meest waarschijnlijk kunnen er sporen van off-site fenomenen aangetroffen worden zoals sporen van spiekers of afvalkuilen.

In onderstaande tabel wordt op basis van de reeds gekende informatie voor het onderzoeksgebied een verwachting voorgesteld voor de betreffende fase van het onderzoek (bureauonderzoek) voor het projectgebied. Het voorkomen van archeologische sporen kan - tenzij in duidelijk omschreven gevallen - nooit uitgesloten worden. Wanneer een verwachting voor een bepaalde periode niet van toepassing is, wordt dit omschreven in de tabel.

Archeologische verwachting per periode voor het onderzoeksgebied

<i>Periode Verwachting onderzoeksgebied</i>	
<i>steentijd</i>	<i>Laag tot onbestaande</i>
<i>- paleolithicum (1.300.000 – 12.000 BP)</i>	
<i>- mesolithicum (10.000 BP – 4.000 v. Chr.)</i>	
<i>- neolithicum (5.250 – 2.000 v.Chr.)</i>	
<i>metaaltijden</i>	<i>matig</i>
<i>- bronstijd (2.000 – 800 v. Chr.)</i>	
<i>- ijzertijd (800 – 57 v. Chr.)</i>	
<i>Romeinse tijd</i>	<i>matig</i>
<i>- vroeg-Romeinse tijd (57 v. Chr. – 69 n. Chr.)</i>	

- midden-Romeinse tijd (69 – 284 n. Chr.)	
- laat-Romeinse tijd (284 – 406 n. Chr.)	
middeleeuwen	Matig tot laag
- vroege middeleeuwen (406 – 900 n. Chr.)	
- volle middeleeuwen (900 – 1.200 n. Chr.)	
- late middeleeuwen (1.200 – 1.500 n. Chr.)	
nieuwe tijd	Onbestaande
- 16de eeuw	
- 17de eeuw	
- 18de eeuw	
nieuwste tijd	Onbestaande
- 19de eeuw	
- 20ste eeuw	
- 21ste eeuw /	

De bouw van de woningen met aanhorigheden, paden, bijgebouwtjes, aanleg van siertuinen en zelfs aanleg van nutsleidingen kan beschouwd worden als verstoren voor de oorspronkelijke bodemopbouw. Ondanks het feit dat beide woningen in feite niet onderkelderd zijn, zullen de funderingen tenminste op stabiele vorstvrije ondergrond en diepte zijn aangezet waardoor waarschijnlijk ter hoogte van de woningen de bodem ernstig verstoord kan zijn. De impact van de aanleg van paden en beplantingen zal minder impact gehad hebben ook omdat de oorspronkelijke bodemopbouw een Ap-horizont zou hebben van tenminste 40 cm waardoor dieper liggende sporen bewaard kunnen zijn. Wat betreft perceel 2n zijn er geen aanwijzingen voor bodemverstorende activiteiten behoudens ploegen en bewerken van het veld.

Het projectgebied gelegen is op een licht dalend terrein dat gekarteerd is als licht erosiegevoelig. Dit kan enige invloed gehad hebben de gaafheid van het bodemarchief al zal dat gelet op de beperkte niveauverschillen, slechts minimaal geweest zijn.

Vooraf de bouw van de (garage)kelder met een aanzet op meer dan 3 meter onder het bestaande maaiveld zal volledig vernietigend zijn voor de oorspronkelijke bodemopbouw en het eventueel aanwezige bodemarchief. Ook de aanleg van de inrit, aanleg van parking, rijweg, nutsleidingen, terrassen en tuinen kan een ernstige impact hebben op nog mogelijke aanwezige archeologische sporen, ook al is de verwachting aan sporen eerder matig tot laag.

Ondanks het feit dat er aanwijzingen zijn voor bodemverstorende activiteiten is de aanwezigheid van archeologische sporen, met name bodemsporen vooral te associëren met bewerking van het land, niet geheel uit te sluiten. Via het programma van maatregelen wordt derhalve aanbevolen het terrein verder archeologisch te evalueren doormiddel van een proefsleuvenonderzoek.

Uit het proefsleuvenonderzoek bleek dat de bodemkundige opbouw van het terrein overeenkomt met de beschrijving van de bodem in de Verklarende tekst van de Bodemkaart van België. Er werden echter geen sporen of vondsten gedaan. Het terrein blijkt archeologisch “steriel” te zijn en kan mede door de vergravingen door de uitbraak van de kelders beschouwd worden als een Gebied Geen Archeologie, een GGA-zone.

2.5. Besluit en samenvatting

Volgend op het bureauonderzoek <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/19144> werd op het terrein aan de Riemsterweg 7 – 7a in Bilzen een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Bij aankomst op het terrein bleken alle bestaande constructies tot in de funderingen afgebroken en verwijderd. Ook alle aanplant van bomen en struiken inde tuinen waren gerooid. Enkel de mazouttank van huisnummer 7a bleek nog in de grond te zitten. Gelet op de diepe uitgravingen voor het verwijderen van de kelders werd de aanleg van de proefsleuven aangepast aan het beschikbare, onverstoorde terreindeel. Zo werden er geen 4 maar 5 proefsleuven aangelegd, deels noordoost-zuidwest en deels zuidoost – noordwest georiënteerd. In geen enkele sleuf werden archeologische sporen aangetroffen noch (fragmenten van) gebruiksvoorwerpen en / of artefacten. Het terrein leverde geen enkele archeologische betekenisvolle vondst op. Derhalve kan het terrein beschouwd worden als Gebied Geen Archeologie. Verder archeologisch onderzoek is onnodig omdat het proefsleuven voldoende heeft aangetoond dat het terrein archeologisch geen waarden oplevert. Het terrein kan bijgevolg vrij gegeven worden van verder archeologisch onderzoek.

Voldoet het onderzoek aan de gestelde criteria naar oppervlakte, inhoud en ruimte?

Oppervlaktecriterium

Aangezien het principe van het voorgestelde proefsleuvenonderzoek gebaseerd is op een statistische manier van werken is het van belang dat een voldoende ruime dekking wordt verkregen. Bovendien is het van belang dat de spreiding van de sleuven over het hele terrein gewaarborgd wordt zodat uitspraken kunnen worden gedaan over het hele terrein.

Er werden 5 proefsleuven aangelegd waarmee 13.31 % van het terrein archeologisch werd onderzocht. Dit beantwoordt ruim aan het gestelde minimum van 12,50% en was voldoende om de gestelde onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden.

Inhoudelijke evaluatie

De erkende archeoloog moet eventueel aanwezige archeologische waarden voldoende onderzoeken zodat uitspraken kunnen worden gedaan over onder meer datering, interpretatie en onderlinge samenhang van sporen.

Aangezien er geen enkel archeologisch spoor werd aangetroffen en geen enkele vondst kon geregistreerd worden, kan er ook geen inhoudelijke evaluatie opgesteld worden behoudens het feit dat het terrein kan beschouwd worden als Gebied Geen Archeologie.

Ruimtelijke evaluatie

De erkende archeoloog moet eventueel aanwezige archeologische waarden zodanig onderzoeken dat hij een uitspraak kan doen over de ruimtelijke spreiding van een of meerdere archeologische vindplaatsen in het plangebied.

Ook qua ruimtelijke evaluatie kan enkel vastgesteld worden dat het onderzoek op het terrein in

archeologisch opzicht geen enkel resultaat heeft opgeleverd en kan beschouwd worden als Gebied Geen Archeologie.

BESLUIT:

Omdat uit het proefsleuvenonderzoek op het terrein blijkt dat het terrein geen enkel resultaat opleverde met enige archeologische betekenis, er werd geen enkel spoor aangetroffen nog enige vondst van een (fragment) van een recipiënt of artefact, kan het terrein beschouwd worden als Gebied Geen Archeologie. Gelet op de resultaten van het archeologisch proefsleuvenonderzoek kan het terrein vrij gegeven worden van verder archeologisch onderzoek.

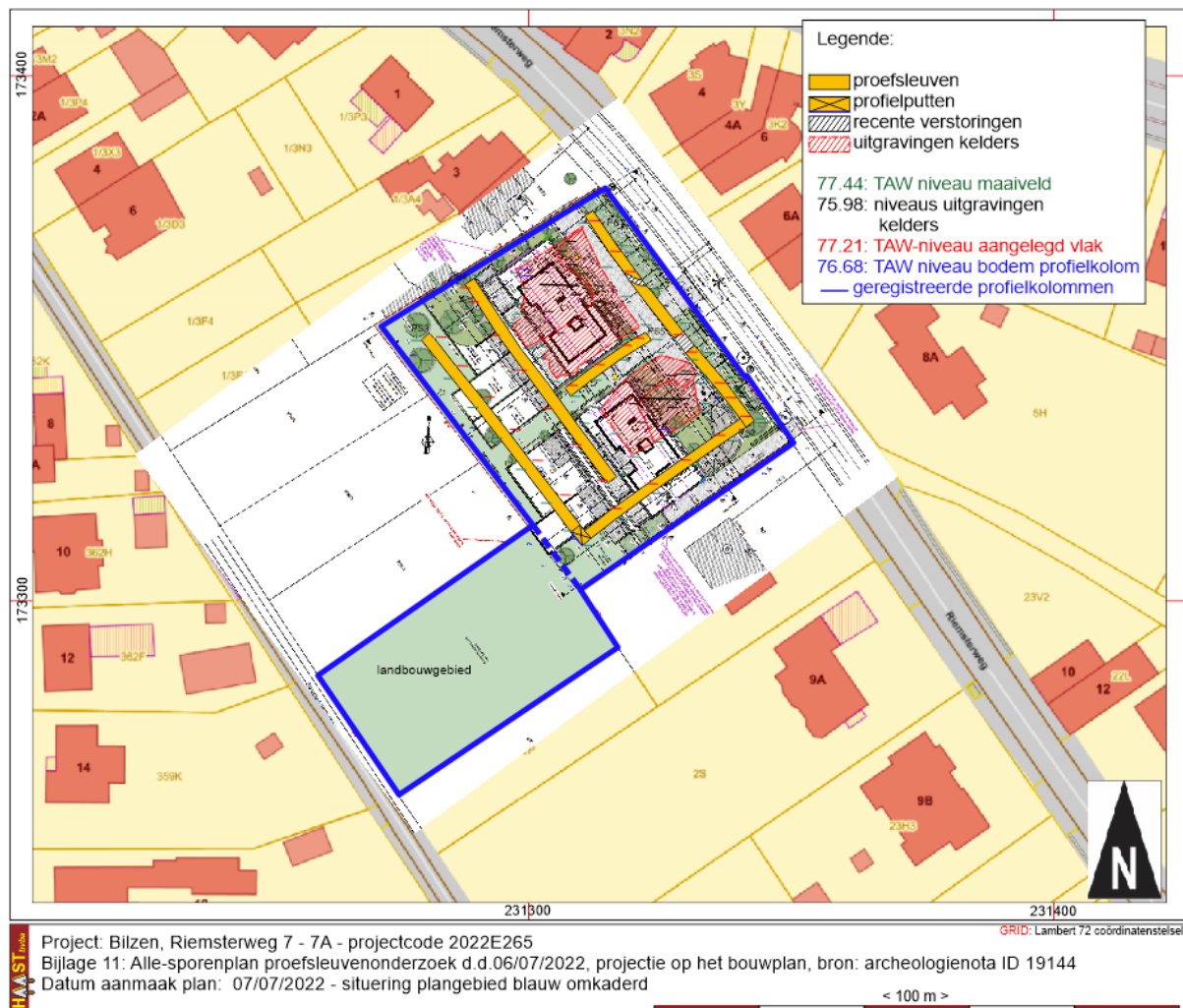

Fig. 17: projectie van het alle-sporenplan op het nieuwbouwplan

3. Bibliografie

3.1. Literatuur

BAEYENS, L., 1968, Bodemkaart van België, verklarende tekst bij het kaartblad Bilzen 93W, Uitgegeven onder de auspiciën van het Instituut van aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw (I.W.O.N.L).

DONDEYNE, S., VANIERSCHOT, L., LANGOHR, R., VAN RANST, E. en DECKERS, J., 2015, *De grote bodemgroepen van Vlaanderen: Kenmerken van de "Reference Soil Groups" volgens het internationale classificatiesysteem World Reference Base*, KU Leuven & Universiteit Gent in opdracht van Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen, 2015.

VAN RANST, E. en SYS, C., 2000, Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (schaal 1:20.000), Gent.

VAN DE KONIJNENBURG, R., (2021), Bilzen, Riemsterweg 7 – 7A, archeologienota, HAAST-rapport 2021-31, Bree, D/2021/12654/31 (<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/19144>)

3.2. Internetbronnen:

www.geopunt.be

<https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/>

4. Lijst van de afbeeldingen

COVERFOTO: opnames van het terrein en de af te breken constructies d.d. 10/06/2022, bij aanvang van de afbraak.

Fig. 1: Bounding Box

Fig. 2: Situering van het projectgebied op de topografische kaart 1/10.000 (bron: ngi.be)

Fig. 3: De kelderput van huisnummer 7

Fig. 4: de kelderput van huisnummer 7a

Fig. 5: de ondergrondse mazouttank aan huisnummer 7a

Fig. 6: Voorstel van sleuvenplan zoals opgenomen in archeologienota 19144

Fig. 7: Alle-sporenplan (opmetingsplan) van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek, projectcode 2022D361.

Fig. 8: Profielkolom 1, noordnoordwestelijk kelderwand huisnummer 7

Fig. 9: Profielkolom 2 (zuidwestelijke hoek proefsleuf 2, kruising met proefsleuf 3)

Fig. 10: Profielkolom 1 (centraal aan de noordzijde van het projectgebied, kelder van huisnr 7)

Fig. 11: De funderingslaag van de inrit naar huisnummer 7a, proefsleuf 1

Fig. 12: proefsleuf 1

Fig. 13: Proefsleuf 2

Fig. 14: Proefsleuf 3

Fig. 15: Proefsleuf 4

Fig. 16: Proefsleuf 5

Fig. 17: projectie van het alle-sporenplan op het nieuwbouwplan

5. Sporenlijst

niet opgemaakt bij gebrek aan sporen

6. Vondstenlijst

niet opgemaakt bij gebrek aan vondsten

7. Bijlagen

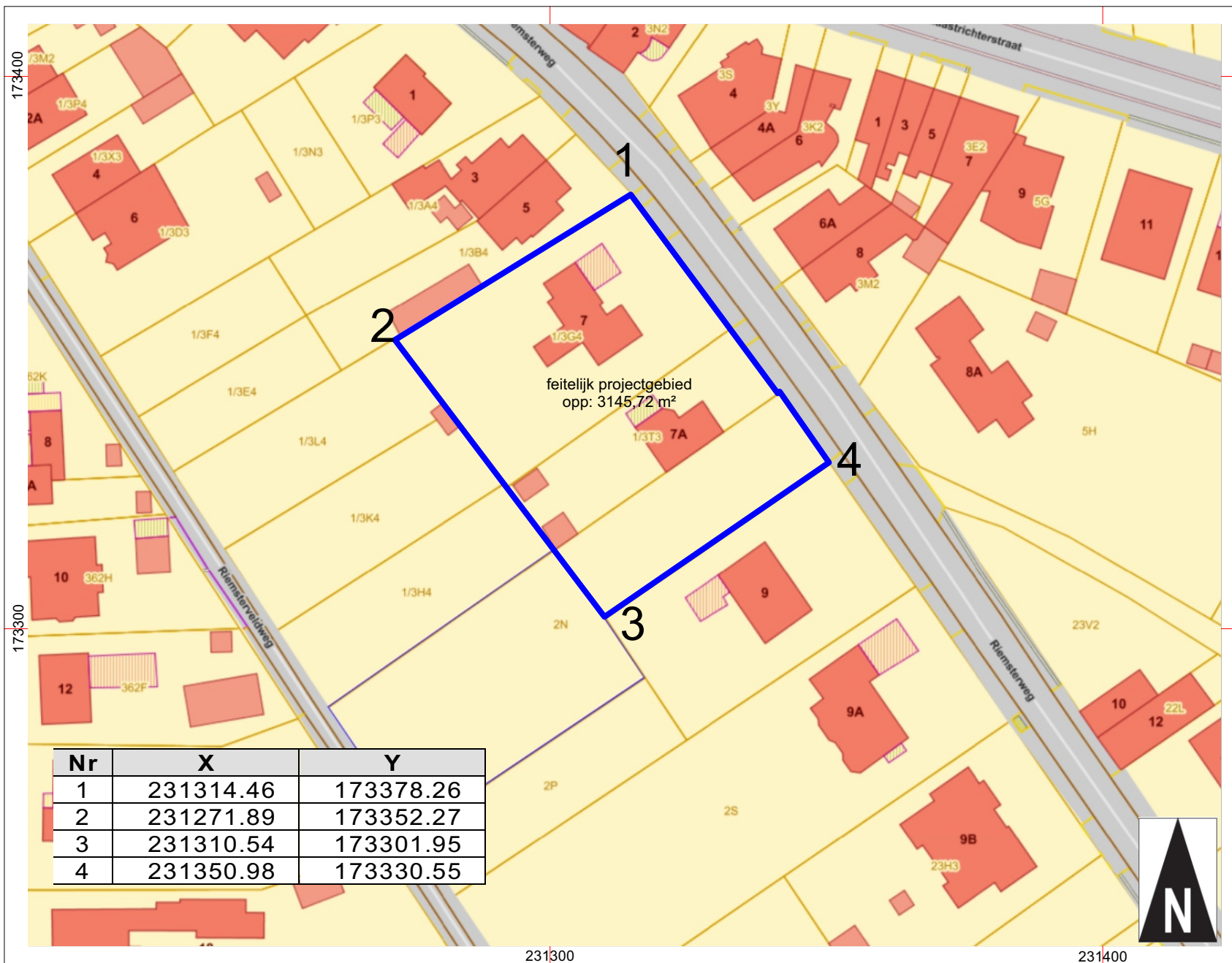
- 1: Bounding Box
- 2: Kadasterplan
- 3: Topografische situering
- 4: Voorstel inplanting van de proefsleuven
- 5: Opmetingsplan (alle-sporenplan) proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op 06/07/2022
- 6: Referentiebodemprofiel, profielkolom 1
- 7: Opmetingsplan (alle-sporenplan) proefsleuvenonderzoek, projectie op de bodemkaart van België, kaartblad Bilzen 93W
- 8: Alle-sporenplan, opmetingsplan proefsleuvenonderzoek d.d. 06/07/2022, projectie op de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be)
- 9: Alle-sporenplan, opmetingsplan proefsleuvenonderzoek d.d. 06/07/2022, projectie op de luchtfoto opnamejaar 1971, bron: www.geopunt.be
- 10: Projectie opmetingsplan (alle-sporenplan) proefsleuvenonderzoek d.d. 06/07/2022, projectie op de luchtfoto opnamejaar 2021, bron: geopunt.be
- 11: Projectie opmetingsplan (alle-sporenplan) proefsleuvenonderzoek d.d. 06/07/2022, projectie op het bouwplan

8. Fotolijst

Gebruikte benamingen:

2022E265-PP1a= projectcode 2022E265, profielput / profielkolom 1, foto a, ...

2022E265-PS1a = projectcode 2022E265, proefsleuf 1, foto a, foto b, ...

Federale
Overheidsdienst
FINANCIEN

PATRIMONIUM-
DOCUMENTATIE

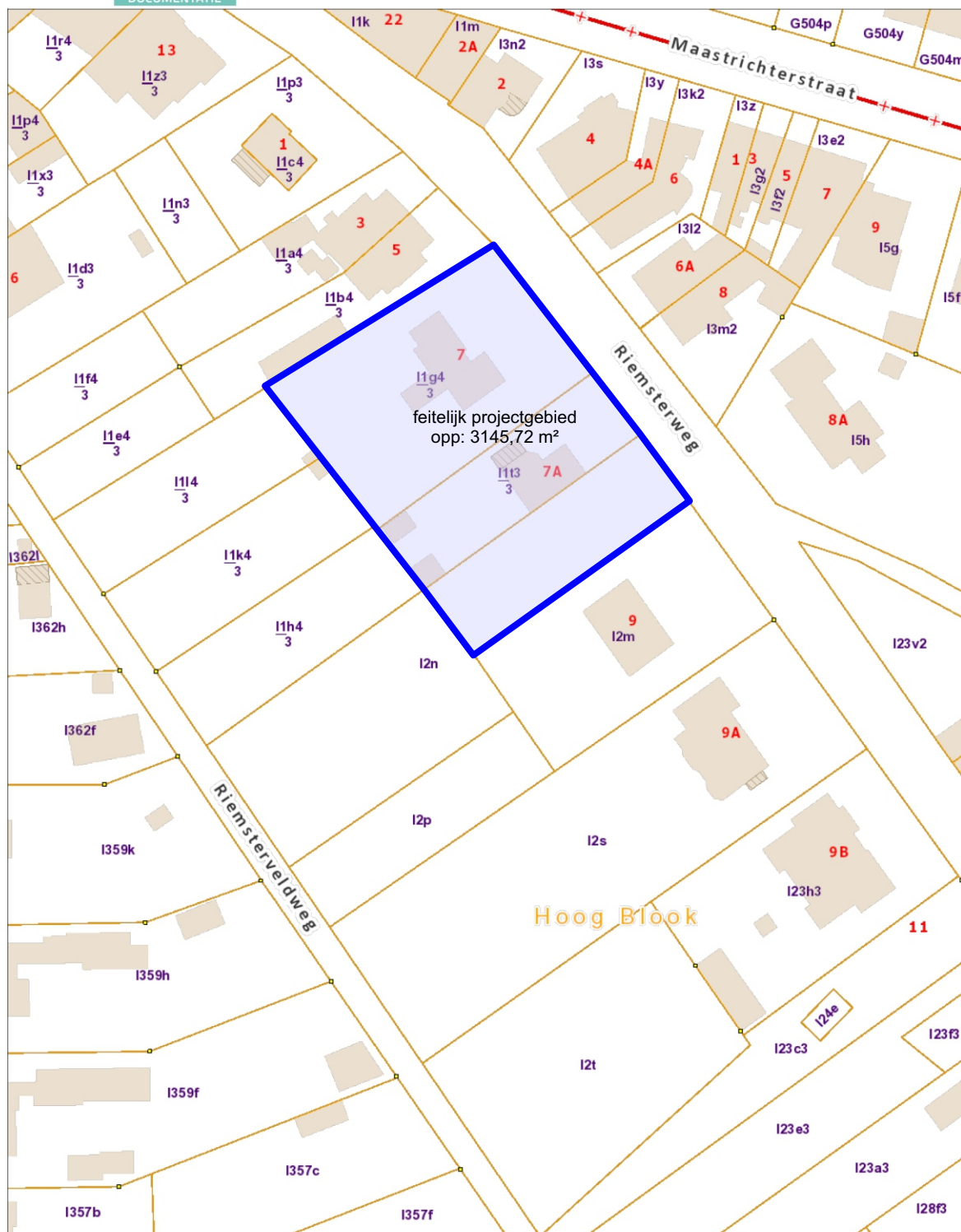
Uittreksel uit het kadastraal percelenplan

Gecentreerd op:
BILZEN 1 AFD/BILZEN/

Bilzen, 1afd/Bilzen/sectie 1, percelen g4,t3 en 2n. Opp.: 4512 m²

Meest recente toestand
Aangemaakt op 12/06/2021

Schaal: 1 : 1000

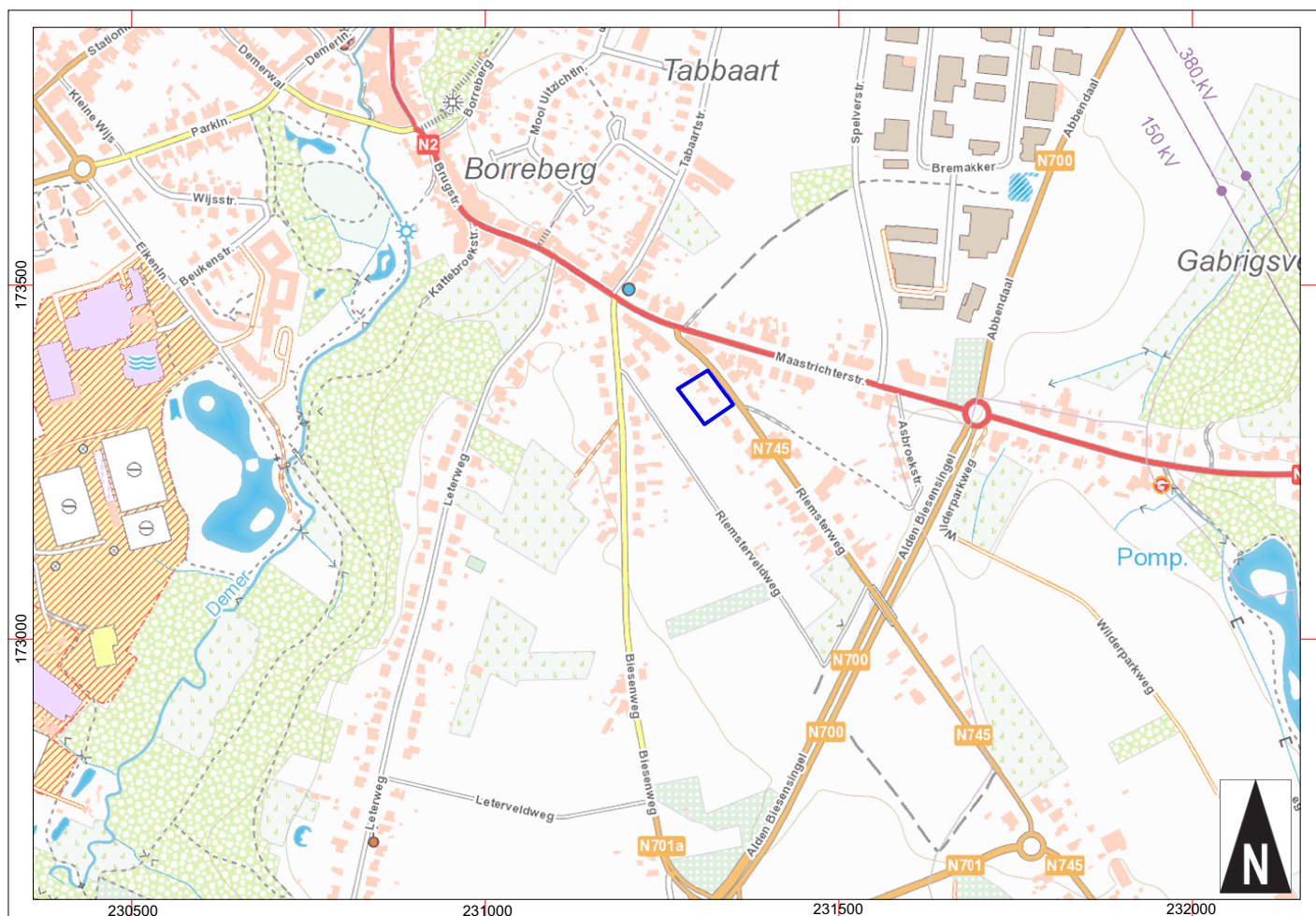
De AAPD is de auteur van het kadastraal percelenplan en de producent van de databank waarin deze gegevens zijn opgenomen en geniet de intellectuele eigendomsrechten opgenomen in de Auteurswet en de Databankenwet. Vanaf 01/01/2018 worden de gebouwen op het kadastraal percelenplan geleidelijk vervangen door een dataset (= Bpn, Rebu oftewel Gebouwen(gewesten)) beheerd door de gewesten. De AAPD zal dan niet langer verantwoordelijk zijn voor de voorstelling van de gebouwen op het kadastraal percelenplan

Project: Bilzen, Riemsterweg 7 - 7A - projectcode 2022E265

Bijlage 02: kadasterplan - Bron: cadgis viewer

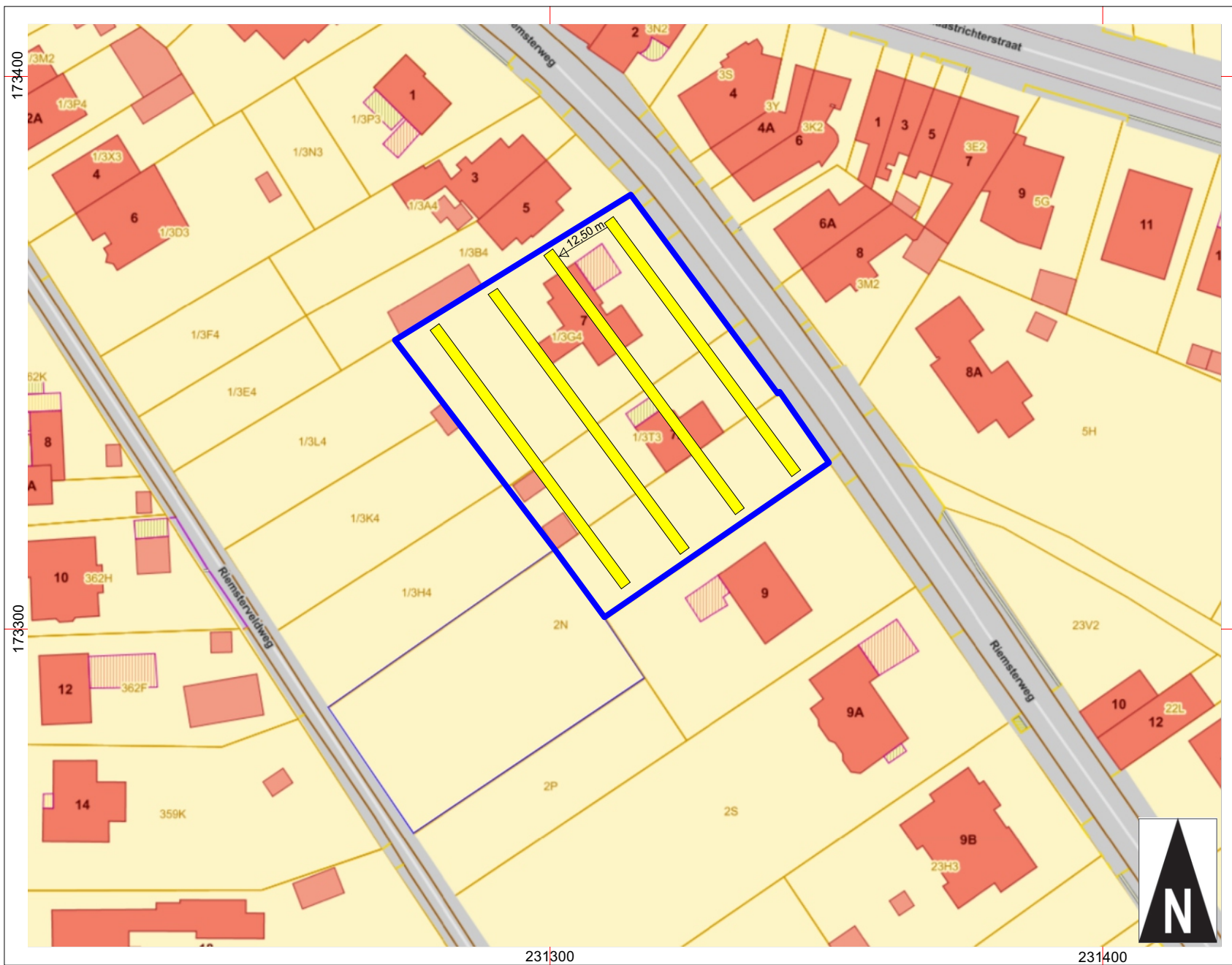
Datum aanmaak plan: 07/07/2022 - situering plangebied blauw omkaderd

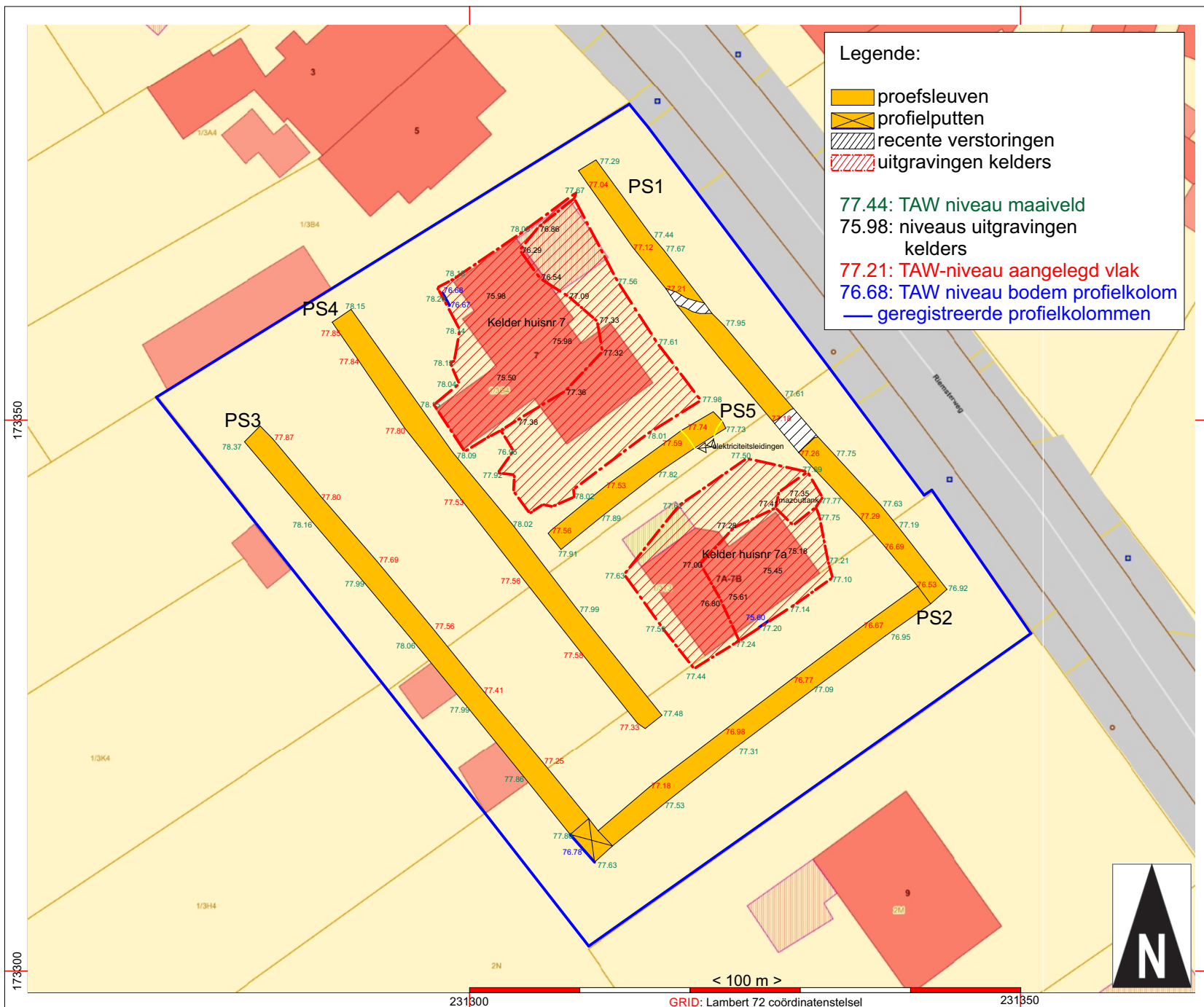

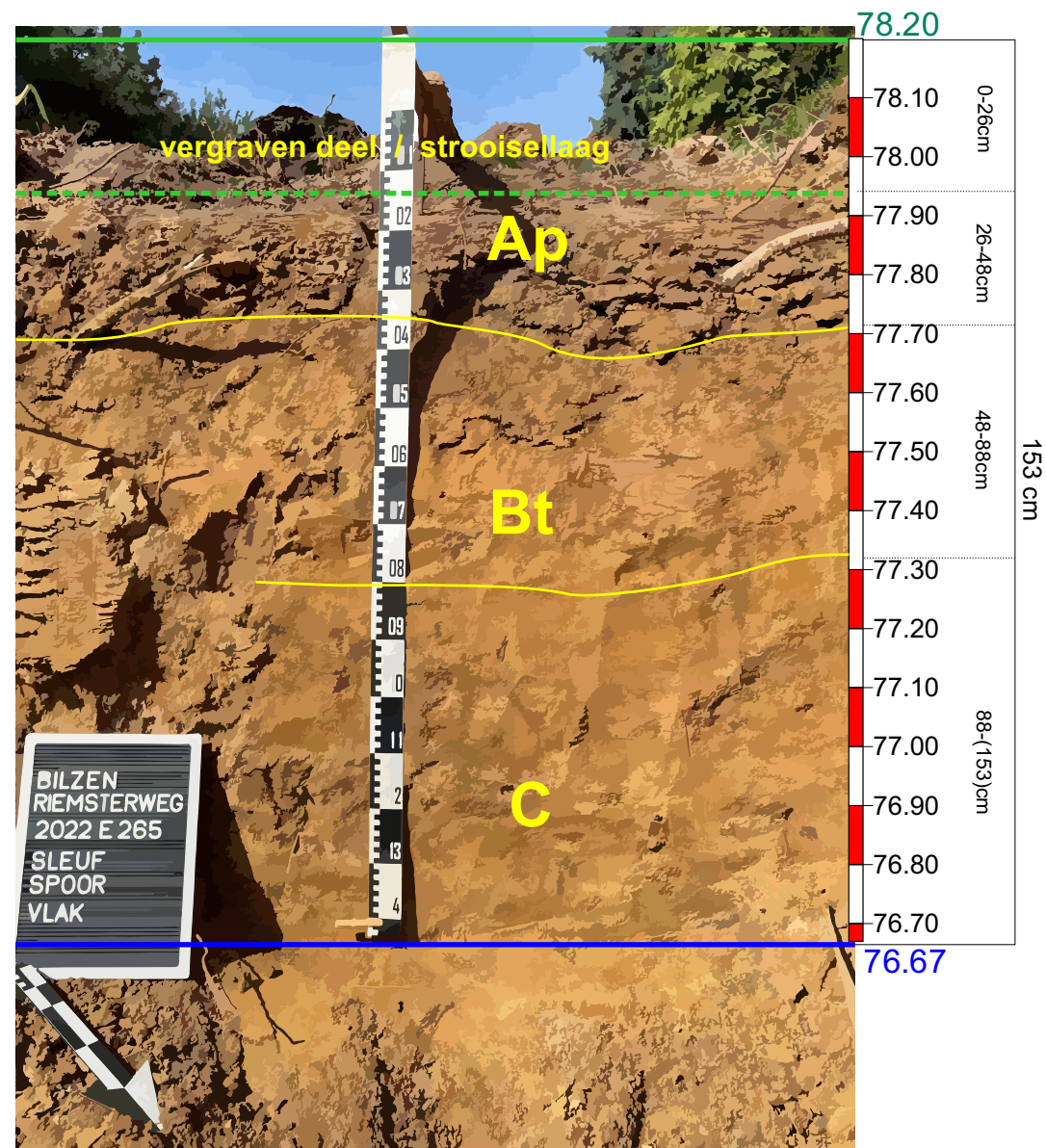
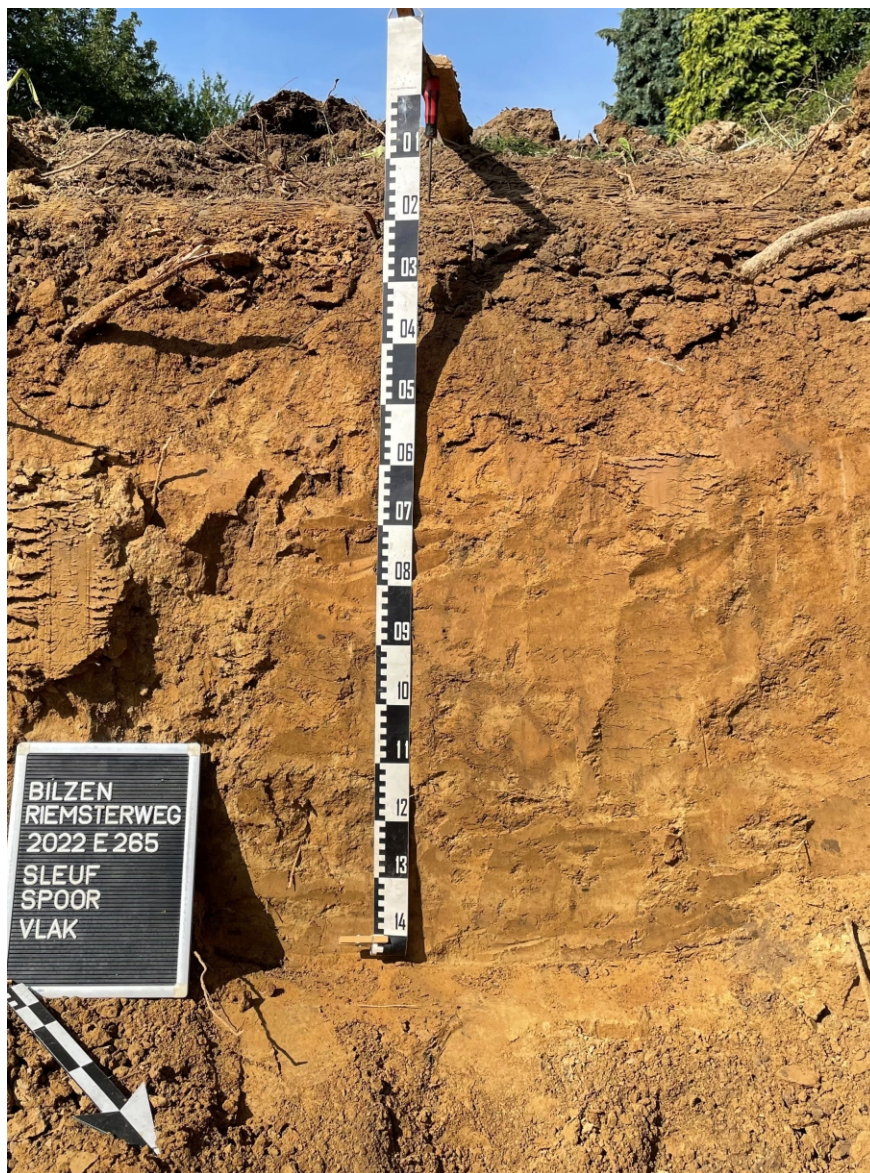
HAAS Project: Bilzen, Riemsterweg 7 - 7A - projectcode 2022E265
 Bijlage 03: Topografische kaart - Bron: ngi topoviewer
 Datum aanmaak plan: 07/07/2022 - situering plangebied blauw omkaderd

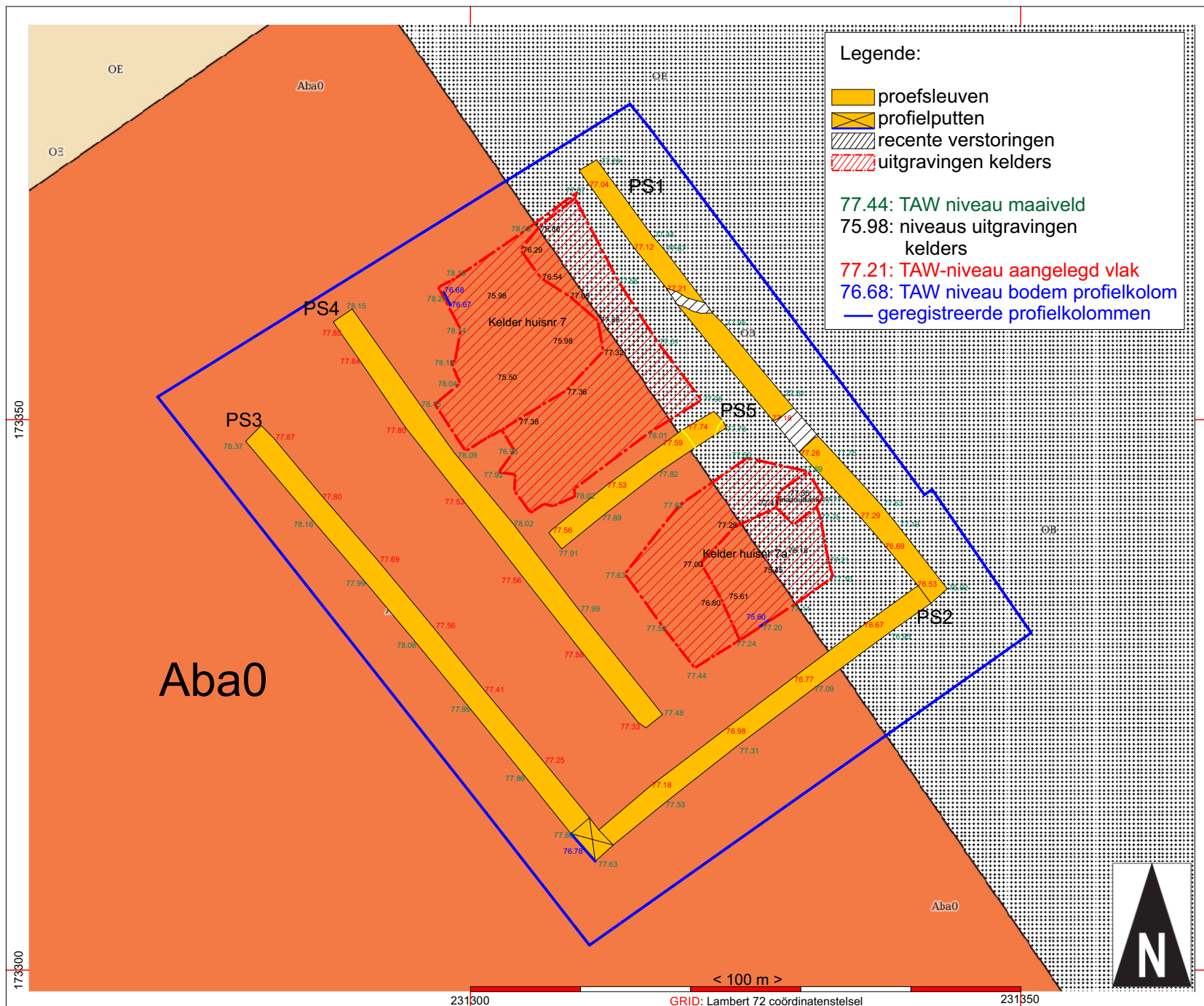
GRID: Lambert 72 coördinatenstelsel

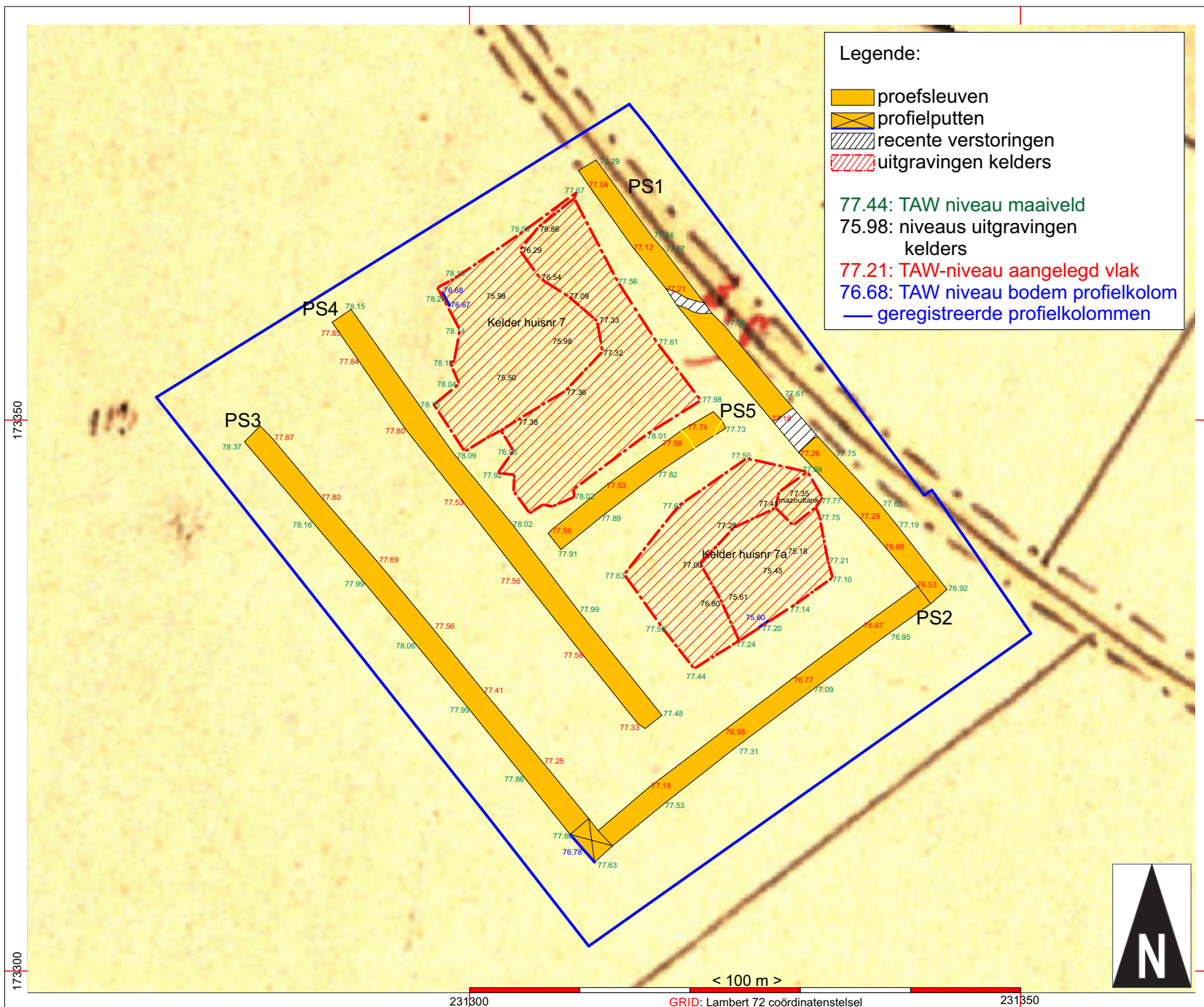
< 500 m >

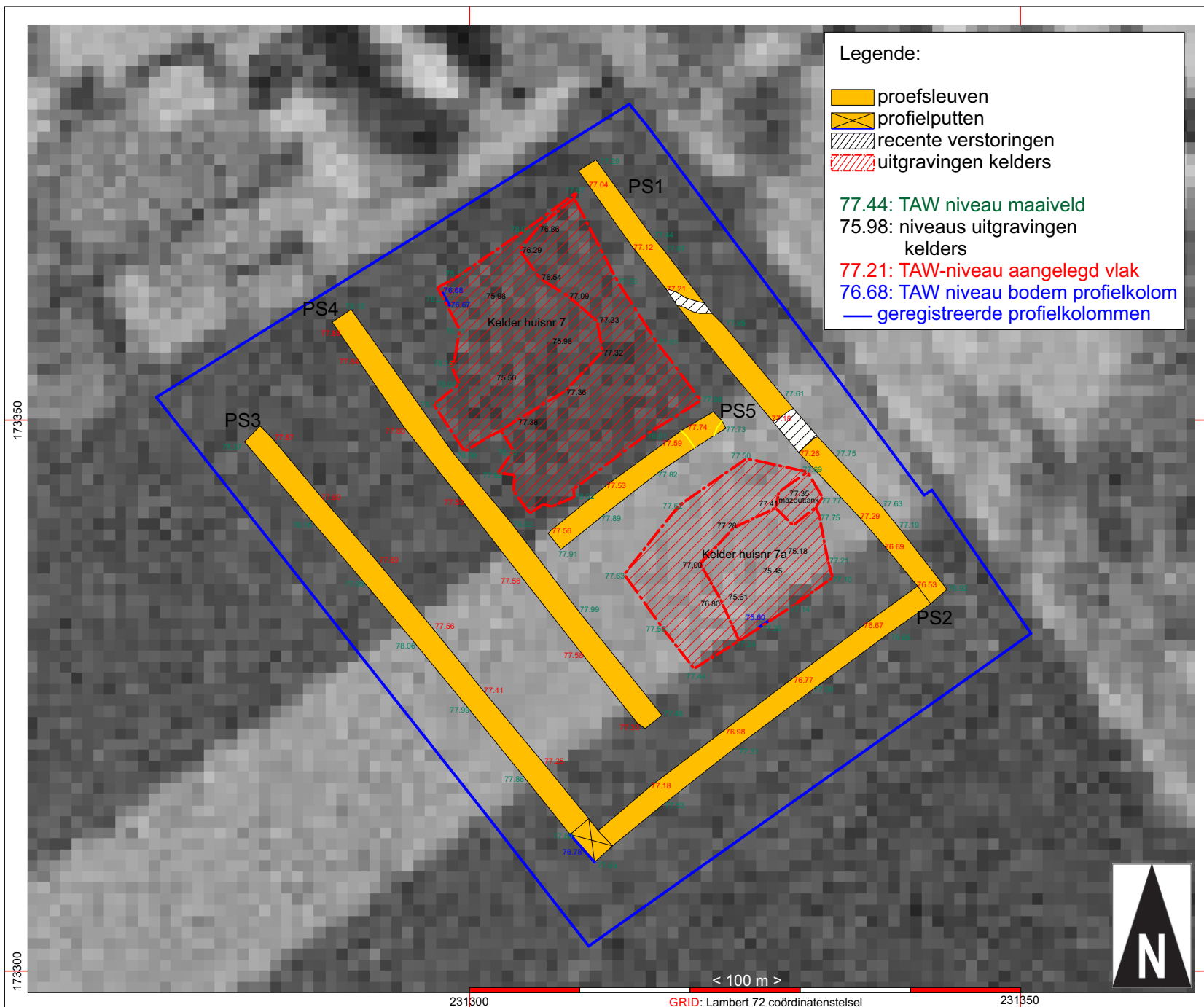

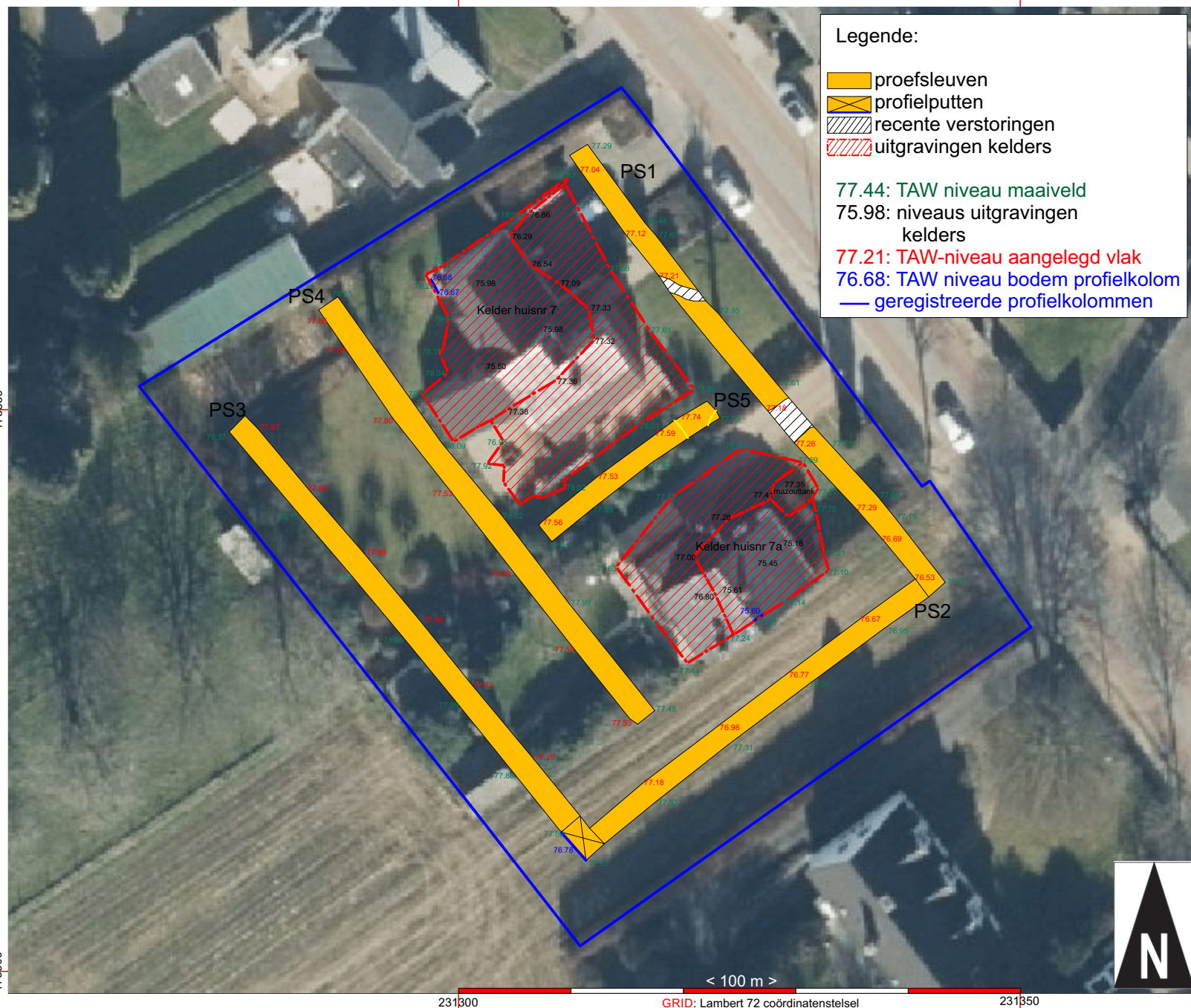

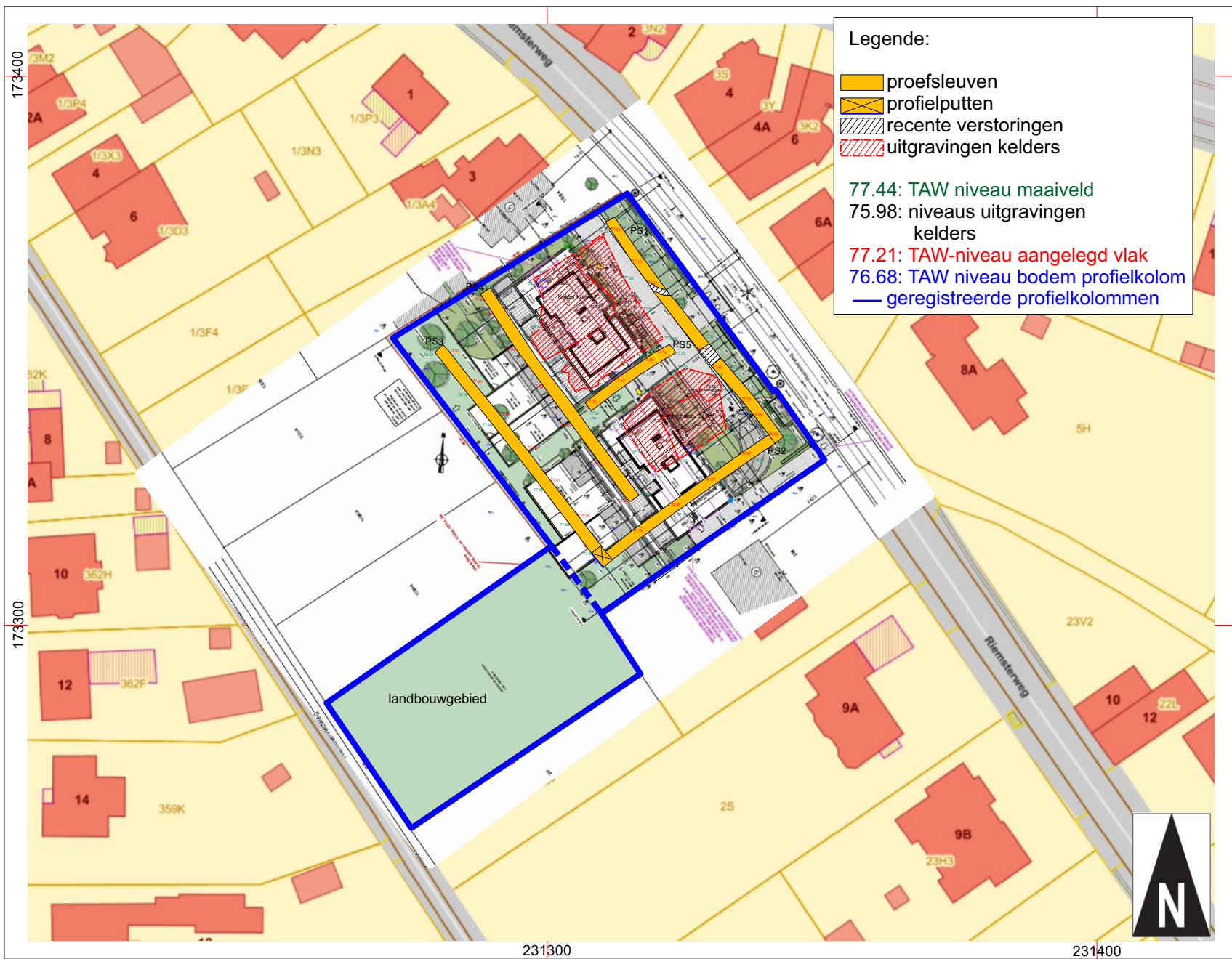

173350

173300

BILZEN,
Riemsterweg 7 - 7A
Proefsleuvenonderzoek
Projectcode 2022E265

FOTOLIJST

2022E265 aa fotolijst

2022E265 afbraak 1

2022E265 afbraak 2

2022E265 afbraak 3

2022E265 afbraak 4

2022E265 afbraak 5

2022E265 afbraak 6

2022E265 kelder 7-1

2022E265 kelder 7-2

2022E265 kelder 7-3

2022E265 kelder 7-4

2022E265 kelder 7-5

2022E265 kelder 7-6

2022E265 kelder 7-7

2022E265 kelder 7-8

2022E265 kelder 7-9

2022E265 kelder 7-10

2022E265 kelder 7-11

2022E265 kelder 7-12

2022E265 kelder 7-13

2022E265 kelder 7-14

2022E265 kelder 7a mazouttank

2022E265 kelder 7a mazouttank

2022E265 kelder 7a mazouttank

2022E265 kelder 7a-1

2022E265 kelder 7a-2

2022E265 kelder 7a-3

2022E265 kelder 7a-4

2022E265 kelder 7a-5

2022E265 kelder 7a-6

2022E265 kelder 7a-7

2022E265 kelder 7a-8

2022E265 Profiel 1a

2022E265 Profiel 1b

2022E265 Profiel 2a

2022E265 Profiel 2b

2022E265 Profiel 3a

2022E265 Profiel 3b

2022E265 Profiel 3c

2022E265 PS1a

2022E265 PS1b

2022E265 PS1c

2022E265 PS1d

2022E265 PS1e

2022E265 PS1f

2022E265 PS2a

2022E265 PS2b

2022E265 PS2c

2022E265 PS2d

2022E265 PS2e

2022E265 PS3a

2022E265 PS3b

2022E265 PS3c

2022E265 PS3d

2022E265 PS3e

2022E265 PS3f

2022E265 PS4a

2022E265 PS4b

2022E265 PS4c

2022E265 PS4d

2022E265 PS5a

2022E265 PS5b

2022E265 terrein 01

2022E265 terrein 02